GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA ZA 2019. GODINU

- SAŽETAK -

Uvod

Godišnje izvješće o provedbi Programa ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: PRR RH) obuhvaća period od početka provedbe do 31. prosinca 2019. godine, s naglaskom na 2019. godinu. Do kraja 2019. godine Republika Hrvatska je započela s provedbom svih mjera koje su programirane u PRR RH.

Ključne informacije o provedbi PRR RH i njegovih prioriteta (P)

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: PRR RH) odobren je Provedbenom odlukom Komisije C(2015) 3483 od 26. svibnja 2015. godine (uz dvije odobrene izmjene do kraja 2016. godine, treće izmjene odobrene početkom 2017. godine, četvrte izmjene odobrene u svibnju 2018. godine, pete izmjene u veljači 2019. godine te šeste izmjene u travnju 2019. godine).

Nakon šestih izmjena PRR RH, odobrenih od strane EK 11. travnja 2019. godine, PRR RH se sastoji od 84 tipa operacija (TOP-ova) iz 39 pod-mjera unutar 18 mjera. Tipovi operacije su programirani pod 15 žarišnih područja (ŽP) unutar 6 prioriteta (P) te se njihovom provedbom očekuje izravan doprinos postavljenim ciljevima

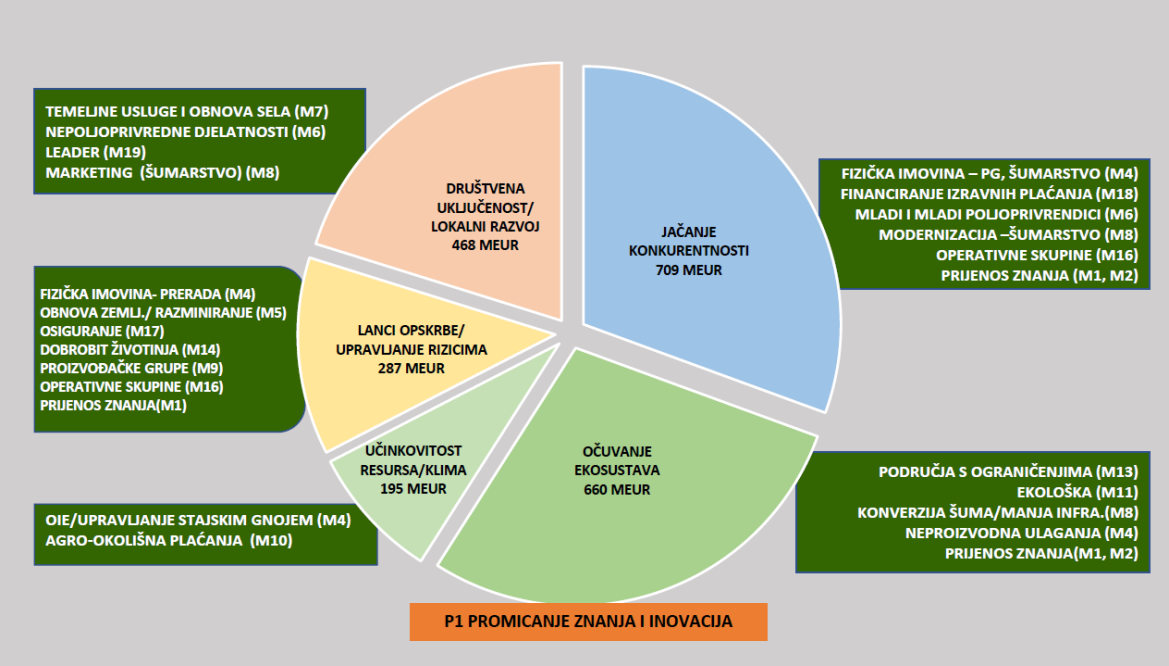

Ukupna javna sredstva u PPR RH su alocirana po mjerama i pripadajućim ŽP (odnosno prioritetima) kojima doprinose te za prioritet 4.
Tako je za:

- Prioritet 2 alocirano ukupno **709.003.205 EUR**, od čega je za:
  - ŽP 2A alocirano 590.135.000 EUR kroz M1 (TOP 1.1.2., 1.2.1.), M2 (TOP 2.1.2.), M4 (TOP 4.1.1., 4.3.1., 4.3.2.), M6 (TOP 6.3.1.), M16 (TOP 16.1.1., 16.1.2.) i M18
  - ŽP 2B alocirano 54.339.869 EUR kroz M1 (TOP 1.1.3.), M2 (TOP 2.1.4.) i M6 (TOP 6.1.1.)
  - ŽP 2C alocirano 64.528.336 EUR kroz M4 (TOP 4.3.3.) i M8 (TOP 8.6.1., TOP 8.6.2)
- Prioritet 3 alocirano ukupno **286.956.380 EUR**. Od čega je za:
  - ŽP 3A alocirano 149.165.359 EUR kroz M1 (TOP 1.1.4.), M3 (TOP 3.1.1., 3.2.1.), M4 (TOP 4.2.1.), M9 (TOP 9.1.1.), M14 (TOP 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3.) i M16 (TOP 16.4.1.)
  - ŽP 3B alocirano 137.791.021 EUR kroz M5 (TOP 5.2.1., 5.2.2.) i M17
- Prioritet 4 alocirano ukupno **659.748.724 EUR** kroz M1 (TOP 1.1.1.), M2 (TOP 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1.), M4 (TOP 4.4.1.), M8 (TOP 8.5.1., 8.5.2.), M10 (TOP 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9.,

10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1.), M11 (TOP 11.1.1., 11.2.1.) i M13 (TOP 13.1.1., 13.2.1., 13.3.1))

- Prioritet 5 alocirano ukupno **194.597.894 EUR**. Od čega je za :
  - ŽP 5C alocirano 94.055.294 EUR kroz M4 (TOP 4.1.3., 4.2.2.)
  - ŽP 5D alocirano 83.310.000 EUR kroz M4 (TOP 4.1.2.) i M10 (10.1.2., 10.1.14.)
  - ŽP 5E alocirano 17.232.600 EUR kroz M10 (TOP 10.1.7.)
- Prioritet 6 alocirano ukupno **468.241.752 EUR**. Od čega je za:
  - ŽP 6A alocirano 134.818.674 EUR kroz M6 (TOP 6.2.1., 6.4.1.) i M8 (TOP 8.6.3.)
  - ŽP 6B alocirano 64.746.544 EUR kroz M7 (TOP 7.1.1., 7.2.1.,7.2.2.,7.4.1.) i M19 (TOP 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1.,19.3.2., 19.4.1.)
- M20 koja izravno ne doprinosi niti jednom prioritetu alocirano **64.746.544 EUR**

Za prioritet 1 nisu izravno alocirano sredstva već se doprinos računa provedbom M1, M2 i M16 koje izravno doprinose drugim prioritetima.

Ukupna predviđena EU sredstva za PRR RH u razdoblju 2014.-2020. iznose 2.026.222.500 EUR, dok ukupna javna sredstva potpore (EU i HR sredstva) iznose **2.383.294.500 EUR**. Od početka provedbe PRR RH do kraja 2019. godine odobreno je ukupno **1.918.552.644 EUR,** odnosno **81%** dostupnih javnih sredstava, od čega je u 2019. godini odobreno 515.376.133 EUR što čini 27**%** ukupno odobrenih sredstava. Do sada je isplaćeno 1.047.128.029 EUR što čini **44%** od ukupno dostupnih javnih sredstava za započete operacije, od čega je u 2019. godini isplaćeno 344.890.528 EUR odnosno 33% ukupno isplaćenih sredstava od početka provedbe PRR RH.

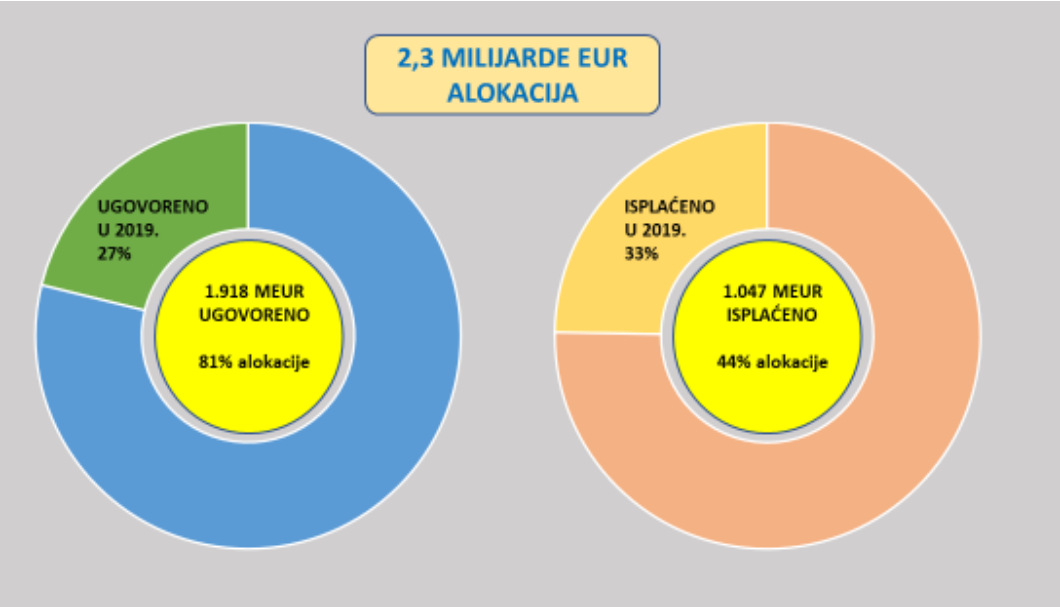

Provedba PRR RH po žarišnim područjima (ŽP), s obzirom na specifičnosti programiranih TOP-ova te zadane ciljne vrijednosti iz PRR RH

ŽARIŠNO PODRUČJE 1A „Poticanje inovacija, suradnje, i razvoja baze znanja u ruralnim područjima“

M1, M2 i M16 izravno doprinose horizontalnom ŽP 1A, iako su njihovi TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T1) i to:

- postotak ukupne javne potpore isplaćene za M1, M2 i M16 u odnosu na ukupna alocirana javna sredstva za PRR RH, sa ciljanom vrijednosti od 1,80%.

Do kraja 2019. godine provodile su se M1 i M2 te je za M1 isplaćeno 1.525.934 EUR, a za M2 je isplaćeno 3.256.686 EUR. Ukupno je isplaćeno 4.782.619 EUR javne potpore, odnosno 0,20% ukupnih alociranih javnih sredstava, što znači da je ostvareno 11,16% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1B „Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti“

M16 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1B, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A i 3A).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T2) i to:

- ukupan broj operacija suradnje za koje je dodijeljena potpora u okviru mjere suradnje, sa ciljanom vrijednosti od 109.

Provedba mjere 16 (TOP 16.1.1.) započela je početkom 2018. godine. Natječaj za TOP 16.1.1. objavljen je 20. veljače 2018. godine s ciljem uspostave operativnih skupina, koje će raditi na inovativnim projektima vezanim za poljoprivrednu proizvodnju,. Prijave su se podnosile od 1. ožujka do 3. travnja 2018. godine, te se na natječaj prijavilo 30 operativnih skupina. Na kraju 2019. godine, 21 projektna ideja je bila odobrena u ukupnom iznosu potpore od 105.000 EUR.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1C „Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva“

M1 izravno doprinosi horizontalnom ŽP 1C, iako su njezini TOP-ovi programirani pod ostalim ŽP (2A, 2B, 3A i P4).

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T3) i to:

- ukupan broj sudionika kojima je pružena izobrazba, sa ciljanom vrijednosti od 41.999 osoba.

Kroz TOP 1.1.1., provodilo se 10 vrsta strukovnih osposobljavanja vezanih uz M10 „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“ i M11 „Ekološki uzgoj“, na kojima je do kraja 2019. godine osposobljeno 40.111 polaznika (vidi više pod P4). Kroz tip operacije 1.1.2. provodilo se 39 vrsta strukovnog osposobljavanja, na kojima je osposobljeno 11.834 polaznika (vidi više pod ŽP 2A). Stoga možemo konstatirati da je ostvareno visokih 100% postavljenog cilja, u vrijednosti 51.945 polaznika.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2A „Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije“

Tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 2A, a provodili su se do kraja 2019. godine su: 1.1.2., 2.1.2., 4.1.1., 4.3.1., 6.3.1.,16.1.1. te M18. Do kraja 2019. godine nisu se provodili TOP 1.2.1., 4.3.2. i 16.1.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T4):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za ulaganja u restrukturiranje ili modernizaciju, sa ciljanom vrijednosti od 0,78%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih operacija koje su započete iz TOP-a 4.1.1. Do 31.12.2019. godine isplaćena su 984 započeta projekta (od čega je 405 projekta podržano kroz financijske instrumente). Vrijednost ostvarenja cilja je 0,42% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstva, a što je 53,98% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ŽP 2A ugovoreno je preko 100% (uključujući M18), a isplaćeno na kraju 2019. godine 58%. Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2A odobreno je: 28% za M1; 179% za M2; 110% za M4; 99% za M6, 1% za M16 i 97% za M18. U odnosu na alocirana sredstava isplaćeno je za započete operacije: 19% za M1, 109% za M2, 43% za M4, 62% za M6, 97% za M18.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2B „Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 2B, a provodili su se do kraja 2019. godine jesu: 2.1.4. i 6.1.1.

Do kraja 2019. godine nije se provodio TOP 1.1.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa TOP-ova ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T5):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava kojima je dodijeljena potpora u okviru PRR RH za plan razvoja poslovanja/ulaganja za mlade poljoprivrednike, sa ciljanom vrijednosti od 0,43%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za započete projekte iz TOP-a 6.1.1. Do kraja 2019. godine potporu je dobilo 1.377 mladih poljoprivrednika, što je 0,59% ukupnog broja poljoprivrednika (233,280 poljoprivrednih gospodarstava na razini početka provedbe PRR RH prema službenim statističkim podacima) odnosno preko 100% od postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 2B odobreno je: 27% za M2 i preko 100% za M6. U odnosu na alocirana sredstava isplaćeno je za započete operacije: 9% za M2 i 88% za M6. U odnosu na ukupno alocirana sredstava za ovo žarišno područje, odobreno je preko 100% te je isplaćeno 82%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2C „Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama“

Svi tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 2C i započeli s provedbom do kraja 2016. godine su: 4.3.3., 8.6.1. i 8.6.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva specifična pokazatelja cilja, koja nisu predefinirana provedbenom Uredbom (EU) br. 808/2014:

- ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, sa ciljanom vrijednosti od 86.364.908,00 EUR,

- ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste, sa ciljanom vrijednosti od 430 km.

Za izračun pokazatelja, ukupno ulaganje u modernizaciju tehnologija, strojeva, alata i opreme u šumarstvu, koristi se iznos ukupnog ulaganja (EU i HR sredstva za prihvatljive izdatke) kroz tipove operacija 8.6.1. i 8.6.2. Do kraja 2019. godine za TOP-ove 8.6.1. i 8.6.2. isplaćeno je 48 korisnika sa ukupnim prihvatljivim ulaganjem od 11.867.607,33 EUR, što je 13,7% od postavljenog cilja.

Za izračun pokazatelja ukupna duljina (re)konstruirane šumske ceste koristi se informacija o projektima koji su dobili potporu kroz TOP 4.3.3. Do kraja 2019. godine za TOP 4.3.3. bilo je isplaćeno 6 korisnika te je vrijednost pokazatelja 13,40 km što je 3,12% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3A „Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 3A, a provodili su se do kraja 2019. godine su: 3.1.1.,3.2.1., 4.2.1. 9.1.1, 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3., 14.1.4. i 14.1.5. Do kraja 2019. godine nije se provodio TOP 1.1.4., i 16.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T6):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za sudjelovanje u programima kvalitete, lokalnim tržištima i kratkim lancima opskrbe te proizvođačkim skupinama/organizacijama, sa ciljanom vrijednosti od 0,63%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih korisnika koji su dobili potporu za operacije koje su pokrenute iz M3, M9 i M16. Do kraja 2019. godine potporu su dobila 422 poljoprivredna gospodarstva kroz M3 i M9 što je 28,86 % od postavljenog cilja. U okviru M16 nije bilo isplaćenih potpora.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za ŽP 3A, do kraja 2019. godine ukupno je ugovoreno 58% dok je isplaćeno 27%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3B „Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima“

Svi tipovi operacija koji su programirani pod ŽP 3B, provodili su se do kraja 2019. godine, to su: 5.2.1., 5.2.2. i 17.1.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T7):

- postotak poljoprivrednih gospodarstava koja sudjeluju u aktivnostima upravljanja rizicima, sa ciljanom vrijednosti od 3,54%.

Za izračun pokazatelja koristi se broj isplaćenih gospodarstava iz M17. Do kraja 2019. godine potporu je dobilo 8.723 gospodarstva što je 3,54% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstva, odnosno nešto preko 100% postavljenog cilja.

Gledano po mjerama, a u odnosu na alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 3B odobreno je: 75% za M5 i 63% za M17. U odnosu na alocirana sredstava isplaćeno je za započete operacije: 70% za M5 i 61% za M17. U odnosu na ukupno alocirana sredstava za ovo žarišno područje, odobreno je 71% te je isplaćeno 67%.

PRIORITET 4 „Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom“

TOP-ovi programirani pod ovim prioritetom direktno doprinose jednom od sljedećih žarišnih područja:

- 4A „Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000. i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivrede velike prirodne vrijednosti, kao i stanja europskih krajobraza“
- 4B „Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima“

- 4C „Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom“

Tipovi operacija koji su programirani pod P4, a provodili su se do kraja 2019. godine su: 1.1.1., 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1., 8.5.1., 8.5.2., 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1., 11.1.1., 11.2.1., 13.1.1., 13.2.1, 13.3.1. Jedini tip operacije koji se nije provodio je bio 4.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom prioritetu, u PRR RH definirano je šest pokazatelja cilja (3 za poljoprivredu – T9, T10, T12 te 3 za šumarstvo – T8, T11, T13):

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost i/ili očuvanje krajobraza (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 7,68%,

postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 5,18%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 5,18%,

- postotak šuma/drugih šumskih područja za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupire bioraznolikost (žarišno područje 4A), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama (žarišno područje 4B), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%,

- postotak šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije tla (žarišno područje 4C), sa ciljanom vrijednosti od 0,25%.

Za izračun ovih pokazatelja koristi se broj ugovorenih hektara s obzirom na doprinos tipova operacija žarišnim područjima 4A, 4B, 4C, a u skladu s PRR RH, tablicom 11.4.

U 2019. godini 35.729 ha, bila je ukupna površina za koju je dodijeljena potpora za tip operacije 11.1.1. dok je za tip operacije 11.2.1. iznosila 60.022 ha. Za sve tipove operacija iz mjere 10, 8.467 ha je ukupna površina za koju je dodijeljena potpora. Tako da je prvenstveno zahvaljujući M11, ostvareno:

- preko 100% postavljenog cilja T9, u vrijednosti od 7,69% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju kojima se podupiru bioraznolikost i/ili očuvanje krajobraza;

- preko 100% postavljenog cilja T10, u vrijednosti od 7,55% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja vodama;

- preko 100% postavljenog cilja T12, u vrijednosti od 7,50% poljoprivrednog zemljišta, za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju radi boljeg gospodarenja tlom i/ili sprečavanja erozije.

Za izračun pokazatelja T8, T11, T13 (pokazatelji vezani uz šumarstvo) koristi se fizička površina (hektari) iz tipa operacije 8.5.1. Do kraja 2019. godine isplaćena su 24 projekta koja su započela u okviru tipa operacije „Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura“. Ukupna površina obuhvaćena konverzijom je 272,49 ha, što je 4,33% postavljenog cilja.

Vrijednost pokazatelja T9, T10 i T12 koji su ostvarili preko 100% postavljenog cilja okvirno je procijenjena temeljem površina koje su predviđene za M10 i M11. Prilikom izrade procjene ukupnog broja hektara kod M10 nisu postojali prijašnji pokazatelji jer se ova mjera nije provodila u Republici Hrvatskoj prije provedbe PRR. Prilikom izrade procjene ukupnog broja hektara kod M11 korišteni su podaci o povećanju površina pod ekološkim uzgojem tijekom ranijeg perioda (od 2006. do 2013. godine) te je procijenjeno povećanje od 20.000 ha za sljedeći period. Naglo povećanje površina na preko 70.000 ha tijekom 2015. i 2016. godini, nije se mogao predvidjeti. U 2019. godini (kao i u 2016.,

2017., 2018. i 2019. godini) pokazatelji cilja T9, T10 i T12 su ostvareni i prekoračeni upravo zahvaljujući porastu ukupnih površina pod ekološkim uzgojem.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za P4, ugovoreno je 52%. Tome je najviše doprinijela provedba M11, za koju je isplaćeno 84% alociranih sredstava za ovu mjeru, zatim M13 sa iskorištenih 61%. Dok su M11 i M13 sa svim TOP-ovima programirane pod P4, M10 je programirana većim dijelom (sve osim TOP-ova: 10.1.2., 10.1.7. i 10.1.14). S obzirom na ukupna alocirana sredstva za M10 ugovoreno je 17%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5C „Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva“

TOP-ovi 4.1.3. i 4.2.2. koji su programiran pod ŽP 5C, provodili su se do kraja 2019. godine.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T16):

- ukupno ulaganje u proizvodnju obnovljive energije, sa ciljanom vrijednosti od 161.237.647,06 EUR.

Za izračun pokazatelja koristi se ukupno ulaganje za potpuno isplaćene operacije iz TOP-a 4.1.3 (do kraja 2019. godine za TOP 4.2.2 nije bilo isplata). Do kraja 2019. godine potporu je dobilo 13 korisnika s ukupnim iznosom prihvatljivog ulaganja od 1.092.126 EUR što je 0,68% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5D „Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP 5D, a provodili su se do kraja 2019. godine jesu: 4.1.2. i 10.1.2.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su dva pokazatelja cilja (T17, T18):

- postotak uvjetnih grla na koji se odnose ulaganja u stočarstvo, s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 3,71%,

- postotak poljoprivrednog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju s ciljem smanjenja emisije stakleničkih plinova i/ili amonijaka, sa ciljanom vrijednosti od 0,91%.

Za izračun pokazatelja T17 koristi se ukupan broj uvjetnih grla obuhvaćen ulaganjem kroz TOP 4.1.2., dok se za izračun pokazatelja T18 koristi površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji doprinose ŽP 5D u skladu sa PRR RH, tablicom 11.4.

Putem TOP-a 4.1.2., 63.437 uvjetnih grla je obuhvaćeno ulaganjem za isplaćene i započete projekte odnosno 6,22% od ukupnog broja uvjetnih grla, što znači da je postignuto preko 100% postavljenog cilja.

Programirani TOP 10.1.2. doprinio je cilju T18, kao i TOP-ovi 10.1.6., 10.1.7., 10.1.8. i 10.1.14, koji sekundarno doprinose ŽP 5D. Ukupno su se ova tri TOP-a provodila na 1.092 ha odnosno 9,1% postavljenog cilja T9, u vrijednosti od 0,08% poljoprivrednog zemljišta.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 5D ugovoreno je preko 100% i to prvenstveno putem mjere 4. U odnosu na ukupno alocirana sredstava za ovo žarišno područje, isplaćeno je 54%.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5E „Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu“

Pod ŽP 5E programiran je samo TOP 10.1.7., a započeo je s provedbom u 2015. godini.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T19):

- *postotak poljoprivrednog i šumskog zemljišta za koje su sklopljeni ugovori o upravljanju, koji doprinose pohrani ili sekvestraciji ugljika, sa ciljanom vrijednosti od 0,92%.*

Za izračun pokazatelja T19 koristi se površina na kojoj se provode TOP-ovi iz M10, a koji direktno (TOP 10.1.7.) ili indirektno doprinose (TOP 10.1.2., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.7. i 10.1.8.) ŽP 5E, u skladu sa PRR RH, tablicom 11.4.

TOP-ovi 10.1.2., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.7. i 10.1.8. provodili su se na 5.054 ha, odnosno na 0,13% ukupne poljoprivredne i šumske površine, a što je 14,46% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP, apsorpcija je neznatna .

ŽARIŠNO PODRUČJE 6A „Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta“

Od TOP-ova programiranih pod ŽP 6A, do kraja 2019. godine se provodio samo TOP 8.6.3.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definiran je jedan pokazatelj cilja (T20):

- *radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora, sa ciljanom vrijednosti od 2.014.*

Za izračun pokazatelja (T20) koristi se broj radnih mjesta stvoren putem provedbe operacija u sklopu M6 i M8, koje doprinose ovom ŽP.

Do kraja 2019. kroz TOP 6.2.1. isplaćeno je 527 projekata (započetih) te se očekuje ostvarenje 1.413 radnih mjesta, što je 70,16% od ciljane vrijednosti.

ŽARIŠNO PODRUČJE 6B „Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima“

TOP-ovi koji su programirani pod ŽP ŽB, a započeli su s provedbom do kraja 2019. godine jesu: 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1., 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.

Za potrebe mjerenja doprinosa operacija ovom žarišnom području, u PRR RH definirana su tri pokazatelja cilja (T21, T22, T23):

- postotak ruralnog stanovništva obuhvaćenog strategijama lokalnog razvoja, sa ciljanom vrijednosti od 39,63%,

- postotak ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, sa ciljanom vrijednosti od 29,78%,

- radna mjesta stvorena u projektima za koje je dodijeljena potpora (LEADER), sa ciljanom vrijednosti od 180.

Za izračun pokazatelja T21 koristi se ukupan broj stanovnika u području odabranih LAG-ova, dok se za izračun pokazatelja T22 koristi ukupan broj stanovnika koji ima koristi od poboljšanih usluga zahvaljujući provedbi M7. Kroz mjeru 19 ukupno su odabrane/selektirane 54 lokalne akcijske grupe (LAG-ovi), čije područje obuhvaća 2.446.694 stanovnika, odnosno 68% ruralnog stanovništva RH, što je preko 100% od ciljane vrijednosti. Vrijednost pokazatelja T21 okvirno je procijenjena temeljem planiranog broja odabranih LAG-ova za razdoblje 2014.-2020. (planirano je

povećanje u odnosu na broj odabranih LAG-ova unutar IPARD-a) i prosječnog broja stanovnika LAG-a iz IPARD razdoblja (33.000 stanovnika). Povećanju broja stanovnika koje pokrivaju LAG-ovi pridonijelo je i povećanje broja jedinica lokalne samouprave koje LAG-ovi obuhvaćaju u programskom razdoblju 2014.-2020. Slijedom svega navedenoga već u 2016. godini pokazatelj T21 je ostvaren te je dostigao svoju maksimalnu vrijednost u programskom razdoblju 2014.-2020.

Zahvaljujući izradi odnosno ažuriranju planova razvoja jedinica lokalne samouprave, ulaganjima u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu, ulaganjima u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije, odnosno kroz veliki opseg mogućnosti ulaganja i jako veliki interes korisnika u okviru M7, približno 1.400.000 stanovnika potencijalno može imati koristi od poboljšanih usluga/infrastrukture, a što je preko 100 % ciljane vrijednosti (T22).

Budući su se projekti iz lokalnih razvojnih strategija počeli provoditi tek u 2018. godini, do kraja 2019. godine je vrijednost ostvarenja pokazatelja za T23=71 radnih mjesta, a što je 39% od ciljane vrijednosti.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u PRR RH za ŽP 6B odobreno je preko 100%, a ukupno je isplaćeno na kraju godine 33%.

AKTIVNOSTI VREDNOVANJA u 2019.

Tijekom 2019. provedene su aktivnosti vrednovanja s glavnim fokusom na izradu izvješća o vrednovanju Programa ruralnog razvoja 2014. – 2020. za potrebe Godišnjeg izvješća o provedbi PRR-a (poglavlja vezana uz procjenu rezultata i učinka PRR-a). Izvješće je pripremljeno, predstavljeno članovima Odbora za praćenje u lipnju 2019. Osim navedenog, u okviru istog ugovora su provedene aktivnosti vrednovanja sustava upravljanja, kontrole i provedbe PRR-a / postojećih IT sustava. Aktivnost je s provedbom započela početkom 2019. a planirano trajanje je do lipnja 2020.godine.

Tijekom 2019. godine proveden je postupak javne nabave te je u studenom 2019. potpisan ugovor za uslugu ex-ante vrednovanja Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike. Predviđeno trajanje ugovora je 3 godine ili do usvajanja Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike.

AKTIVNOSTI ZA UČINKOVITU PROVEDBU PRR RH u 2019.

Šeste izmjene PRR RH poslane su Komisiji 5. travnja 2019. godine a Europska komisija ih je odobrila 11. travnja 2019. godine, čime je na snagu stupila verzija 7.0 PRR RH. Izmjene su bile tehničke naravi te su se u najbitnijem dijelu odnosile na mjeru 10. U tablici mogućih kombinacija izmjene su se odnosile na kombinacije između mjera 10 i 11 (kombinacija br. 24, 25, 26 i 27) te na mjeru 10 (kombinacija br. 1), odnosno dodane su nove kombinacije i povećana je visina potpore.

Prijedlog sedmih (strateških) izmjena PRR RH poslan je Komisiji 20. studenog 2019. godine. Izmjene su se u najbitnijem dijelu odnosile na:

- smanjenje rezerve za uspješnost za Prioritet 5 (10,2 mil. EUR EAFRD sredstava) i prebacivanje na uspješniji prioritet
- realokaciju sredstava po mjerama – izmjena Financijskog plana
- izmjenu Plana pokazatelja
- tehničke izmjene u izričaju za neke mjere
- ažuriranje informacija o UT i sastava OzP

Prijedlogom sedmih izmjena PRR RH predložena je izmjena financijskog plana za mjeru 7, a odnosi se na povećanje ukupne alokacije sa 265.882.352,94 eura na 332.360.113,01 eura. Provedba ugovorenih projekta od ključne je

važnosti za opstanak ruralnih područja, doprinosi povećanju broja obitelji i djece, povećanju broja radnih mjesta te poboljšanju kvalitete života, što u konačnici ima pozitivan utjecaj na društveno-gospodarski rast.

S danom 1. siječnja 2019. godine stupio je na snagu Zakon o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 118/18). Na temelju članka 19. stavka 1. Zakona o poljoprivredi donesen je Pravilnik o provedbi mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.–2020. („Narodne novine“, broj 91/19). Navedeni Pravilnik zamijenio je velik broj pravilnika, njihovih izmjena i dopuna, a koji su do tada propisivali provedbu svake pojedine mjere, podmjere i tipa operacije. Ovim Pravilnikom na jednom mjestu su propisani opći uvjeti prihvatljivosti, uvjeti prijave, obrade, provedbe, kontrole i isplate projekata te postupanja po prigovorima korisnika, za sve mjere iz Programa ruralnog razvoja i financijske instrumente, osim IAKS mjera. Detaljni uvjeti prihvatljivosti korisnika, projekata i provedba pojedinog tipa operacije propisuju se natječajem za svaku pojedinu mjeru/tip operacije. Također, u svrhu izrade što kvalitetnijeg natječaja, pravilnikom je propisano da će svaki natječaj, prije njegova službenog objavljivanja, biti objavljen na e-savjetovanju gdje svi potencijalni korisnici i ostali zainteresirani dionici imaju mogućnost dati komentare ili prijedloge pojedinih odredbi natječaja.

Osim navedenih pojednostavljenja, za prve natječaje koji su objavljeni temeljem navedenog Pravilnika uveden je način obrade zahtjeva za potporu u jednoj fazi. Naime, sklapanjem Ugovora o financiranju poljoprivrednici mogu odmah nakon podnošenja zahtjeva za potporu započeti provedbu svog projekta. Isto tako, moguća je i nadopuna dokumentacije, primjerice, građevinsku dozvolu poljoprivrednik ne mora priložiti prilikom podnošenja zahtjeva za potporu.

AKTIVNOSTI MREŽE ZA RURALNI RAZVOJ u 2019.

Proces reorganizacije Mreže koje je započet 2015. godine, nastavio se kroz naredne godine, a 2019. napravljen je zaokret temeljem očekivanja rada Mreže u novom programskom razdoblju te da bi se Nacionalna ruralna mreža približila standardima mreža drugih država članica.

Tijekom 2019. održan je godišnji sastanak članova Mreže (studeni 2019.) Održana su tri sastanka Upravljačkog odbora Mreže (svibanj, srpanj i studeni 2019.) Objavljen je poziv za podnošenje prijedloga aktivnosti u provedbi Akcijskog plana Mreže za ruralni razvoj 2014. - 2020., godišnjeg provedbenog akcijskog plana Mreže za 2019. godinu koje će se sufinancirati sredstvima Mjere 20 »Tehnička pomoć« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. -2020. (sve prijave su obrađene, a većina prijava je i isplaćena u 2019. godini). Tajništvo Mreže je sudjelovalo u organizaciji odnosno organiziralo je događaje u vezi povećanja sudjelovanja dionika u provedbi Programa, poboljšanja kvalitete provedbe Programa i informiranja šire javnosti i potencijalnih korisnika o Programu i mogućnostima sufinanciranja projekata. Tajništvo Mreže je sudjelovalo na događajima u organizaciji Europske mreže za ruralni razvoj (ENRD) u vezi rada nacionalnih ruralnih mreža i provedbe CLLD (LEADER) pristupa.

AKTIVNOSTI PROMOCIJE u 2019.

Aktivnosti promidžbe intenzivnije su se odvijale uoči raspisivanja pojedinih natječaja. Djelatnici Uprave za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju organizirali su ukupno 90 događanja. Također, tijekom godine na događanjima je sudjelovalo 5.771 osoba.

Najveći broj radionica (36) održan je u Gradu Zagrebu, s ukupno 3.106 sudionika, zatim slijede Primorsko-goranska i Splitsko-dalmatinska županija s odrađenih 6 radionica sa 129, odnosno 185 sudionika, Šibensko-kninska sa 5 radionica i 733 sudionika. Prema broju sudionika naročito se ističe Međimurska županija sa 3 radionice i 656 sudionika. Između ostalog, održano je 16 radionica vezanih uz Financijske instrumente Programa ruralnog razvoja te 12 radionica u sklopu kampanje "Poljoprivrednik za 10". Cilj kampanje bio je podići svijest javnosti i potaknuti poljoprivrednike da zaštite i očuvaju okoliš na svojim poljoprivrednim gospodarstvima, koja nadilaze zakonski propisane zahtjeve ostvarivanjem prava na potporu kroz podmjeru 10.1., radi izgubljenih prihoda ili povećanih troškova u usporedbi s uobičajenom poljoprivrednom proizvodnjom, odnosno poticanje većeg korištenja dostupnih mogućnosti kroz IAKS mjere ruralnog razvoja, a koje doprinose očuvanju okoliša.

U skladu s ciljevima i alatima definiranima Komunikacijskom strategijom, u 2019. godini informiranje šire javnosti bilo je zastupljeno i kroz 87 priopćenja za medije. Također, medijska prisutnost Programa ruralnog razvoja ogledala se u

gostovanjima Ministra poljoprivrede, odnosno čelnika Upravljačkog tijela u specijaliziranim poljoprivrednim televizijskim emisijama i središnjim informativnim emisijama medijskih kuća.

Mrežna stranica www.ruralnirazvoj.hr jedan je od najvažnijih komunikacijskih alata te bilježi iznimnu posjećenost s 1.428.652 posjeta do kraja 2019. godine što je u odnosu na 2018. godinu povećanje od 14,52%. Analiza sadržaja ukazuje na 179.941 novih korisnika sa 481.279 sesija. Prosječno vrijeme zadržavanja na stranici je povećano na dvije minute i 59 sekundi u odnosu na 2018. gdje je bilo dvije minute i trideset sekundi.

Najveću posjećenost bilježe podstranice „natječaji“, „mjere“ te „pitanja i odgovori”.

Također, Ministarstvo je sudjelovalo u organizaciji konferencije Digitalna poljoprivreda, gdje su se predstavljale mogućnosti mjera PRR RH, odnosno tehnoloških inovacija i digitalizacije u području poljoprivredne proizvodnje, kako bi se tehnološke inovacije približile krajnjim korisnicima.

Nadalje, treba spomenuti sudjelovanje na manifestaciji „Regionalni dani EU fondova“, „Otvoreni dani EU projekata“ te „Dan Europe“ - info dani. Važno je istaknuti izlaganje na proljetnom i jesenskom međunarodnom bjelovarskom sajmu u Gudovcu (najveći poljoprivredni sajam u Republici Hrvatskoj) uz neposredni kontakt s potencijalnim korisnicima.

Tijekom kampanje „Poljoprivrednik za 10“ su se koristili svi raspoloživi komunikacijski alati (radionice, mrežna stranica, društvene mreže, TV, radio, tisak, internetski portali, pozivni centar…). Zahvaljujući ovoj kampanji, osim što se doprinijelo većem iskorištenju sredstava IAKS mjera ruralnog razvoja, podigla se svijest opće javnosti o ulozi poljoprivrednika u očuvanju okoliša, prirode te bioraznolikosti.